

I. HLEDÁNÍ PRIMITIVNÍ FUNKCE, ÚVOD

Vyjádřete primitivní funkce na maximálních intervalech existence

1. Příklady na integrování "přímo":

a) $\int x^9 + \frac{1}{x} - 5e^x + x^{-3} - \cos x \, dx$ b) $\int 2e^{3x} - \sqrt[5]{5-x} \, dx$ c) $\int \frac{x^2+3x+6}{x^4} \, dx$ d) $\int x(1-x)^{10} \, dx$

2. Příklady na integrování pomocí substitute:

a) $\int \operatorname{tg} x \, dx$ b) $\int \frac{x^2}{\cos^2 x^3} \, dx$ c) $\int \frac{x}{\sqrt{x^2+5}} \, dx$ d) $\int \frac{1}{x \log^2(\log x)} \, dx$

3. Další příklady k procvičení:

a) $\int (2^x + 3^x)^2 \, dx$ b) $\int \frac{1}{\sqrt{2-5x}} \, dx$ c) $\int \frac{x^3}{x^8+1} \, dx$

4. Příklady na integrování "per partes":

a) $\int x^3 \sin x \, dx$ b) $\int e^x \cos x \, dx$ c) $\int \log x \, dx$

5. Příklady, kde se musí funkce "lepit":

a) $\int |x| \, dx$ b) $\int |\cos x| \, dx$ f) $\int \max\{x, x^2\} \, dx$

6. Další příklady k procvičení:

a) $\int \frac{2^{2x}}{9^x-4^x} \, dx$ b) $\int \left(\frac{\log x}{x}\right)^2 \, dx$ c) $\int x \sin \sqrt{x} \, dx$

Další příklady k procvičení lze nalézt například v sekci III zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~cuth/archiv/MFF/MA/ma2-2016-17.pdf>

II. HLEDÁNÍ PRIMITIVNÍ FUNKCE, ÚVOD - VÝSLEDKY

Výsledky jsou uvedeny vždy "až na konstantu", definičním oborem primitivní funkce jsou vždy maximální otevřené intervaly definičního oboru:

1. a) $\frac{x^{10}}{10} + \log|x| - 5e^x - \frac{1}{2x^2} - \sin x$ na $(-\infty, 0)$ a $(0, \infty)$ b) $\frac{2}{3}e^{3x} + \frac{5(5-x)^{\frac{6}{5}}}{6}$, $x \in \mathbb{R}$
 c) $-\frac{1}{x} - \frac{3}{2x^2} - \frac{2}{x^3}$ na $(-\infty, 0)$ a $(0, \infty)$ d) $-\frac{(1-x)^{11}}{11} + \frac{(1-x)^{12}}{12}$

2. a) $-\log|\cos x|$ na každém z intervalů $(-\frac{\pi}{2} + k\pi, \frac{\pi}{2} + k\pi)$, $k \in \mathbb{Z}$
 b) $\frac{1}{3} \operatorname{tg} x^3$ na každém z intervalů $(\sqrt[3]{-\frac{\pi}{2} + k\pi}, \sqrt[3]{\frac{\pi}{2} + k\pi})$, $k \in \mathbb{Z}$ c) $\sqrt{x^2+5}$, $x \in \mathbb{R}$ d) $\log|\log(\log x)|$ na $(1, e)$
 a) (e, ∞)

3. a) $\frac{4^x}{\log 4} + 2\frac{6^x}{\log 6} + \frac{9^x}{\log 9}$, $D_f = \mathbb{R}$ b) $-\frac{2}{5}\sqrt{2-5x}$, $D_f = (-\infty, \frac{2}{5})$ c) $\frac{1}{4} \operatorname{arctg}(x^4)$, $D_f = \mathbb{R}$

4. a) $-x^3 \cos x + 3x^2 \sin x + 6x \cos x - 6 \sin x$, $x \in \mathbb{R}$ b) $\frac{1}{2}(e^x \sin x + e^x \cos x)$, $x \in \mathbb{R}$ c) $x \log x - x$, $x \in (0, \infty)$

5. a) $\frac{1}{2}|x|x$, $x \in \mathbb{R}$

b) $F(x) = \begin{cases} \sin x + 4k & x \in [-\frac{\pi}{2} + 2k\pi, \frac{\pi}{2} + 2k\pi], k \in \mathbb{Z} \\ -\sin x + 4k + 2 & x \in (\frac{\pi}{2} + 2k\pi, 3\frac{\pi}{2} + 2k\pi), k \in \mathbb{Z} \end{cases}$ f) $F(x) = \begin{cases} \frac{x^3}{3} & x \in (-\infty, 0) \\ \frac{x^2}{2} & x \in [0, 1] \\ \frac{x^3}{3} + \frac{1}{6} & x \in (1, \infty) \end{cases}$

6. a) $-\frac{1}{2\log \frac{2}{3}} \log|1 - (\frac{2}{3})^{2x}|$, $D_f = \mathbb{R} \setminus \{0\}$ b) $-\frac{1}{x}(\log^2 x + 2 \log x + 2)$, $D_f = (0, \infty)$ c) $2(6-x)\sqrt{x} \cos \sqrt{x} - 6(2-x) \sin \sqrt{x}$, $D_f = (0, \infty)$

II. HLEDÁNÍ PRIMITIVNÍ FUNKCE, POKRAČOVÁNÍ

Vyjádřete primitivní funkce na maximálních intervalech existence

1. a) $\int \frac{5x^3+3x^2-x-1}{x^2+2x+1} dx$ b) $\int \frac{1}{(2x+3)(3x+2)(x+1)} dx$ c) $\int \frac{x^2+3x-2}{(x-1)(x^2+x+1)^2} dx$

2. a) $\int \frac{1}{e^{2x}+e^x-2} dx$ b) $\int \frac{2\log^2(x)+3}{x\log^4(x)-x\log^2(x)-6x} dx$

3. a) $\int \frac{1}{\sin x + \operatorname{tg} x} dx$ b) $\int \frac{\operatorname{tg}^2 x + 1}{\sin^2 x + \sin x \cos x} dx$

4. a) $\int \frac{1}{1+\sqrt{x}} dx$ b) $\int \frac{1}{1+\sqrt{x^2+2x+2}} dx$ c) $\int \frac{1}{(x-1)\sqrt{x^2-3x+2}} dx$

5. **Převeďte “ $\int \sqrt{x^2 - 3x + 1} dx$ ” na integrál z racionální funkce pomocí následujících substitucí:** a) $t = \sqrt{x^2 - 3x + 1} - x$ b) “ $t = \sqrt{\frac{x-x_1}{x-x_2}}$ ”

6. **Ukázkové příklady k prvnímú zápočtovému testu:** a) $\int \frac{e^{5x}}{e^{2x}+1} dx$ b) $\int (\cos x)(\log \sin x) dx$ c) $\int \frac{1}{\cos x} dx$

d) Převeďte “ $\int \frac{1}{x} \sqrt{\frac{x+1}{x-1}} dx$ ” na integrál z racionální funkce e) Převeďte “ $\int \frac{\sqrt{x^2+x+1}}{x^2} dx$ ” na integrál z racionální funkce

Další příklady k procvičení lze nalézt například v sekci IV zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~cuth/archiv/MFF/MA/ma2-2015-16.pdf>

a také v sekcích V, VI, VIII zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~kalenda/data/ma215-cv.pdf>

II. HLEDÁNÍ PRIMITIVNÍ FUNKCE, POKRAČOVÁNÍ - VÝSLEDKY

Výsledky jsou uvedeny vždy "až na konstantu", definičním oborem primitivní funkce jsou vždy maximální otevřené intervaly definičního oboru:

1. a) $5\frac{x^2}{2} - 7x + 8 \log|x+1| + 2\frac{1}{x+1}$, $D_f = \mathbb{R} \setminus \{-1\}$

b) $\frac{1}{6} \left(\frac{12}{5} \log|x + \frac{3}{2}| + \frac{18}{5} \log|x + \frac{2}{3}| - 6 \log|x+1| \right)$, $D_f = \mathbb{R} \setminus \{-\frac{3}{2}, -1, -\frac{2}{3}\}$

c) $\frac{5x+2}{3(x^2+x+1)} + \frac{2}{9} \log|x-1| - \frac{1}{9} \log(x^2+x+1) + \frac{8}{9\sqrt{3}} \operatorname{arctg}\left(\frac{2x+1}{\sqrt{3}}\right)$, $D_f = \mathbb{R} \setminus \{1\}$

2. a) $-\frac{x}{2} + \frac{1}{3} \log|e^x - 1| + \frac{1}{6} \log(e^x + 2)$, $D_f = \mathbb{R} \setminus \{0\}$ b) $\frac{1}{5\sqrt{2}} \operatorname{arctg}(\log(x)/\sqrt{2}) + \frac{9}{10\sqrt{3}} \log \left| \frac{\log(x)-\sqrt{3}}{\log(x)+\sqrt{3}} \right|$, $D_f = (0, \infty) \setminus \{e^{\sqrt{3}}, e^{-\sqrt{3}}\}$

3. a) $\frac{1}{4} \log \left| \frac{1-\cos x}{1+\cos x} \right| - \frac{1}{2(\cos x+1)}$, $D_f = \mathbb{R} \setminus \bigcup_{k \in \mathbb{Z}} \{k\pi, \frac{\pi}{2} + k\pi\}$ [dá se řešit substitucí $t = \cos x$]

b) $\operatorname{tg} x + \log \left| \frac{\operatorname{tg} x}{(\operatorname{tg} x+1)^2} \right|$, $D_f = \mathbb{R} \setminus \bigcup_{k \in \mathbb{Z}} \{k\pi, \frac{\pi}{2} + k\pi, 3\frac{\pi}{4} + k\pi\}$ [dá se řešit substitucí $t = \operatorname{tg} x$]

4. a) $2\sqrt{x} - 2 \log(1 + \sqrt{x})$, $D_f = (0, \infty)$ b) $\frac{2}{x-\sqrt{x^2+2x+2}} - \log(\sqrt{x^2+2x+2} - x - 1)$, $D_f = \mathbb{R}$

c) $2 \operatorname{sgn}(x-1) \sqrt{\frac{x-2}{x+1}}$, $D_f = (-\infty, 1) \cup (2, \infty)$

5. a) $\frac{-2(t^2+3t+1)^2}{(2t+3)^3}$ b) $x_1 = \frac{3+\sqrt{5}}{2}$, $x_2 = \frac{3-\sqrt{5}}{2}$. Pak na intervalu $(-\infty, x_2)$ vede na integrál z $\frac{2t^2(x_1-x_2)^2}{(t^2-1)^3}$; na intervalu (x_1, ∞) vede na integrál z $-\frac{2t^2(x_1-x_2)^2}{(t^2-1)^3}$.

6. a) $\frac{1}{3}e^{3x} - e^x + \operatorname{arctg} e^x$ na \mathbb{R} b) $\sin x (\log(\sin x) - 1)$ na každém z intervalů $(0, \pi) + 2k\pi$ c) $\frac{1}{2} \log \left| \frac{1+\sin x}{1-\sin x} \right|$ na

každém z intervalů $(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}) + k\pi$ d) například po substituci “ $t = \sqrt{\frac{x+1}{x-1}}$ ” vede na intervalech $(0, 1)$ a $(1, \infty)$ na

integrál z $\frac{-4t^2}{(1+t^2)(t^2-1)}$ e) například po substituci “ $t = \sqrt{x^2+x+1} - x$ ” vede na intervalech $(\frac{1}{2}, 1)$ a $(1, \infty)$ na integrál

z $\frac{-2(t^2-t+1)^2}{(2t-1)(1-t^2)^2}$

III. HLEDÁNÍ PRIMITIVNÍ FUNKCE, SLOŽITĚJŠÍ PŘÍKLADY

Vyjádřete primitivní funkce na maximálních intervalech existence

1. a) $\int \frac{1}{1+\sin^2 x} dx$ na intervalu $(0, \pi)$ b) $\int \frac{1}{\sin^2 x + \sin x \cos x + \cos^2 x} dx$ c) $\int x \sqrt[3]{2x+3} dx$

III. HLEDÁNÍ PRIMITIVNÍ FUNKCE, SLOŽITĚJŠÍ PŘÍKLADY - VÝSLEDKY

Výsledky jsou uvedeny vždy "až na konstantu", definičním oborem primitivní funkce jsou vždy maximální otevřené intervaly definičního oboru:

1. a) $F(x) = \begin{cases} \frac{\operatorname{arctg}(\sqrt{2} \operatorname{tg} x)}{\sqrt{2}}, & x \in (0, \frac{\pi}{2}), \\ \frac{\operatorname{arctg}(\sqrt{2} \operatorname{tg} x)}{\sqrt{2}} + 2\frac{\pi}{2\sqrt{2}}, & x \in (\frac{\pi}{2}, \pi). \end{cases}$

b) $F(x) = \begin{cases} \frac{2}{\sqrt{3}} \operatorname{arctg} \frac{2 \operatorname{tg} x + 1}{\sqrt{3}} + \frac{2k\pi}{\sqrt{3}}, & x \in (-\frac{\pi}{2} + k\pi, \frac{\pi}{2} + k\pi), k \in \mathbb{Z}, \\ \frac{(2k+1)\pi}{\sqrt{3}}, & x = \frac{\pi}{2} + k\pi, k \in \mathbb{Z}. \end{cases}$ c) $\frac{3}{28}(2x+3)^{7/3} - \frac{9}{16}(2x+3)^{4/3}, x \in \mathbb{R}$

IV. NEWTONŮV INTEGRÁL

Vypočtěte následující integrály

1. a) $\int_0^2 |1-x| dx$ b) $\int_0^\infty \frac{1}{x^2+3x+2} dx$ c) $\int_0^{100\pi} \sqrt{1-\cos 2x} dx$ d) $\int_0^{\log 2} x e^{-x} dx$ e) $\int_{-1}^\infty \frac{1}{\sqrt{x+1} + \sqrt{(x+1)^3}}$

f) $\int_0^{5\pi} \frac{1}{\sin^2 x + 2 \cos^2 x} dx$ g) $\int_0^{6\pi} x \frac{\sin(x^2)}{2 + \sin(x^2)} dx$

Další příklady k procvičení lze nalézt například v sekci V zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~cuth/archiv/MFF/MA/ma2-2016-17.pdf>

a také v sekcích VII, IX zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~kalenda/data/ma215-cv.pdf>

IV. NEWTONŮV INTEGRÁL - VÝSLEDKY

1. a) 1 b) $\log 2$ c) $200\sqrt{2}$ d) $\frac{1-\log 2}{2}$ e) π f) $5\frac{\sqrt{2}}{2}\pi$

g) $57\pi(1 - 2\frac{\sqrt{3}}{3}) + \frac{\sqrt{3}\pi}{9} + \operatorname{arctg}(\operatorname{tg}(18\pi^2)) - \frac{2\sqrt{3}}{3} \operatorname{arctg}\left(\frac{2 \operatorname{tg}(18\pi^2)+1}{\sqrt{3}}\right)$

V. KONVERGENCE NEWTONOVA INTEGRÁLU

1. Vyšetřete konvergenci následujících integrálů

a) $\int_0^1 \frac{x^2}{\sqrt[3]{(1-x^2)^5}} dx$ b) $\int_0^1 \frac{\sqrt{x}}{e^{\sin x} - 1} dx$ c) $\int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{\log \sin x}{\sqrt{x}} dx$ d) $\int_0^\infty \frac{1}{\sqrt{x} \log(1+e^x)} dx$

2. Vyšetřete konvergenci (absolutní i neabsolutní) následujících integrálů v závislosti na parametru $\alpha \in \mathbb{R}$ (dále lze výsledky tohoto cvičení považovat za “známé fakty”):

a) $\int_1^\infty \frac{\sin x}{x^\alpha} dx$ b) $\int_1^\infty \frac{\cos x}{x^\alpha} dx$

3. Vyšetřete konvergenci (absolutní i neabsolutní) následujících integrálů:

a) $\int_0^\infty 2x \cos(x^4) dx$ b) $\int_1^\infty \frac{\sqrt[4]{e^{1/x^2} - e^{-1/x^2}}}{x+1} \log(x+1) dx$

4. Ukažte, že integrál $\int_\pi^\infty \frac{\sin x}{\sqrt{x}} dx$ je konvergentní, ale integrál $\int_\pi^\infty \frac{\sin x}{\sqrt{x+\sin x}} dx$ je divergentní.

5. Ukázkové příklady k druhému zápočtovému testu: a) $\int_0^\infty \frac{e^{\sin x} - 1}{x^2} dx$ b) $\int_1^{10} \frac{1 - \cos(10-x)}{\sqrt{(10-x)^5} \sqrt{x-1}} dx$

c) $\int_0^5 \frac{\sin x \log x}{x^{3/2}} dx$ d) $\int_{\pi/4}^{\pi/2} \frac{\sin(\operatorname{tg} x)}{(\cos^2 x) \operatorname{tg} x} dx$ e) $\int_1^\infty \frac{\log(1+\frac{1}{x})}{e^x} dx$

Další příklady k procvičení lze nalézt například v sekci VII zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~cuth/archiv/MFF/MA/ma2-2016-17.pdf>

a také v sekci X zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~kalenda/data/ma215-cv.pdf>

V. KONVERGENCE NEWTONOVA INTEGRÁLU - VÝSLEDKY

- a) diverguje b) konverguje c) konverguje d) konverguje
- a) absolutně konverguje $\Leftrightarrow \alpha > 1$, konverguje $\Leftrightarrow \alpha > 0$ b) absolutně konverguje $\Leftrightarrow \alpha > 1$, konverguje $\Leftrightarrow \alpha > 0$
- a) konverguje (neabsolutně) b) absolutně konverguje
- a) diverguje b) konverguje c) konverguje d) konverguje (neabsolutně) e) konverguje

VI. OBYČEJNÉ DIFERENCIÁLNÍ ROVNICE PRVNÍHO ŘÁDU

Najděte všechna maximální řešení následujících diferenciálních rovnic

1. a) $y' = \frac{1}{x}\sqrt{1-y^2}$ b) $y' = |y|$ c) $y' = -\frac{(1+y^2)x}{1+x^2}$ d) $xy' = y - x$ e) $y' = e^x + \frac{y}{x}$
 2. a) $y' = \frac{2y}{x}$ b) $y' - \frac{2y}{x} = 2x^3$ c) $x^3y' - xy = 1$, s počáteční podmínkou $y(1) = e$

Další příklady k procvičení lze nalézt například zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~barta/pcODR/> a také v sekcích II, III, V zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~kalenda/archiv/s213141.pdf>

VI. OBYČEJNÉ DIFERENCIÁLNÍ ROVNICE PRVNÍHO ŘÁDU - VÝSLEDKY

1. a) Stacionární řešení jsou $y_{s_1}(x) = 1, x \in (-\infty, 0)$; $y_{s_2}(x) = -1, x \in (-\infty, 0)$; $y_{s_3}(x) = 1, x \in (0, \infty)$; $y_{s_4}(x) = -1, x \in (0, \infty)$. Pro každé $c \in \mathbb{R}$ jsou maximálními řešeními funkce

$$y_c^1(x) = \begin{cases} -1 & x \in (0, e^{-\pi/2-c}] \\ \sin(\log x + c) & x \in (e^{-\pi/2-c}, e^{\pi/2-c}) \\ 1 & x \geq e^{\pi/2-c}. \end{cases} \quad y_c^2(x) = \begin{cases} -1 & x \in [-e^{-\pi/2-c}, 0) \\ \sin(\log x + c) & x \in (-e^{\pi/2-c}, -e^{-\pi/2-c}) \\ 1 & x \leq -e^{\pi/2-c}. \end{cases}$$

- b) Pro každé $K \in \mathbb{R}$ je $y_K(x) = K \exp(\operatorname{sgn}(K)x)$, $x \in \mathbb{R}$ maximální řešení. c) Pro každé $c \geq \pi/2$ jsou maximálním řešením funkce $y_c^1(x) = \operatorname{tg}(c - 1/2 \log(1+x^2))$, $x \in (\sqrt{\exp(2c-\pi)-1}, \sqrt{\exp(2c+\pi)-1})$ a $y_c^2(x) = \operatorname{tg}(c - 1/2 \log(1+x^2))$, $x \in (-\sqrt{\exp(2c+\pi)-1}, -\sqrt{\exp(2c-\pi)-1})$. Pro $c \in (-\pi/2, \pi/2)$ je maximálním řešením funkce $y_c(x) = \operatorname{tg}(c - 1/2 \log(1+x^2))$, $x \in (-\sqrt{\exp(2c+\pi)-1}, \sqrt{\exp(2c+\pi)-1})$. d) Pro každé $c \in \mathbb{R}$ jsou maximálním řešením funkce $y_c^1(x) = -x \log|x| + cx$, $x \in (-\infty, 0)$ a $y_c^2(x) = -x \log|x| + cx$, $x \in (0, \infty)$ e) $y(x) = -x \log(-\log|x| + c)$, $x \in (-e^c, 0)$ nebo $x \in (0, e^c)$ pro $c \in \mathbb{R}$

2. a) $y(x) = Kx^2$, $x \in (-\infty, 0)$ nebo $x \in (0, \infty)$ ($K \in \mathbb{R}$) b) $y(x) = x^4 + Kx^2$, $x \in (-\infty, 0)$ nebo $x \in (0, \infty)$ ($K \in \mathbb{R}$) c) $y(x) = 1 - \frac{1}{x} + e^2 \exp(-\frac{1}{x})$, $x \in (0, \infty)$

VI. OBYČEJNÉ DIFERENCIÁLNÍ ROVNICE DRUHÉHO ŘÁDU

1. Vyšetřete lineární (ne)závislost funkcí a) e^{-x} a e^{-2x} b) $\sin x$ a $\cos x$
2. Ověřte, že funkce x a x^2 tvoří fundamentální systém řešení rovnice $y'' - \frac{2}{x}y' + \frac{2}{x^2}y = 0$.
3. Uvažujte rovnici $y'' + y = \operatorname{tg} x$. a) Dokažte, že $\{\sin x, \cos x\}$ tvoří fundamentální systém řešení homogenní rovnice na intervalu $(-\pi/2, \pi/2)$ b) Nalezněte obecné řešení rovnice na intervalu $(-\pi/2, \pi/2)$ c) Nalezte řešení splňující počáteční podmínku $y(0) = 1, \lim_{x \rightarrow (\pi/2)^-} y(x) = 0$.
4. Nalezněte obecné řešení rovnic a) $y'' - 3y' + 2y = 0$ b) $y'' - 2y' + y = 0$ c) $y'' - y' + y = 0$ d) $y'' - 3y' + 2y = 4e^{2x}$ e) $y'' - 2y' + y = 4e^{2x}$
5. Nalezněte maximální řešení diferenciálních rovnic s počáteční podmínkou a) $y'' - y' + y = \cos x - \sin x, y(0) = -1, y(1) = -\sin(1) - \cos(1)$ b) $y'' - 4y' = x^2, y(0) = 2, y'(0) = 4 - \frac{1}{32}$ c) $y'' - 2y' + y = \frac{e^x}{x}, y(e) = e^e, y'(e) = e^e$
6. Ukázkové příklady ke třetímu zápočtovému testu: a) Nalezněte obecné řešení rovnice $y' = 3x^2(1 + y^2)$ b) Nalezněte alespoň jedno maximální řešení rovnice $y' + (\sin x)y = -\sin x \cos x$ c) Nalezněte maximální řešení rovnice $y'' - 8y' + 7y = 7x - 8$ s počáteční podmínkou $y(0) = 0, y'(0) = 7$ d) Nalezněte obecné řešení rovnice $y'' - 5y' + 6y = -\frac{2e^{4x}}{1+e^{2x}}$.

Další příklady k procvičení lze nalézt například zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~barta/pcODR/> a také v sekci VI zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~kalenda/archiv/s213141.pdf>

VI. OBYČEJNÉ DIFERENCIÁLNÍ ROVNICE DRUHÉHO ŘÁDU - VÝSLEDKY

1. a) jsou lineárně nezávislé b) jsou lineárně nezávislé
3. a) b) $\left\{ a \sin x + b \cos x + (-\cos x) \sin x + \left(\sin x + \log \sqrt{\frac{1-\sin x}{1+\sin x}} \right) \cos x : a, b \in \mathbb{R} \right\}$
- c) $y(x) = \cos x + (-\cos x) \sin x + \left(\sin x + \log \sqrt{\frac{1-\sin x}{1+\sin x}} \right) \cos x, x \in (-\pi/2, \pi/2)$.
4. a) $\{ae^{2x} + be^x : a, b \in \mathbb{R}\}, x \in \mathbb{R}$ b) $\{ae^x + bxe^x : a, b \in \mathbb{R}\}, x \in \mathbb{R}$ c) $\{ae^{\frac{x}{2}} \sin(\frac{\sqrt{3}x}{2}) + be^{\frac{x}{2}} \cos(\frac{\sqrt{3}x}{2}) : a, b \in \mathbb{R}\}, x \in \mathbb{R}$ d) $\{ae^{2x} + be^x + 4xe^{2x} : a, b \in \mathbb{R}\}, x \in \mathbb{R}$ e) $\{ae^x + bxe^x + 4e^{2x} : a, b \in \mathbb{R}\}, x \in \mathbb{R}$
5. a) $y(x) = -\sin x - \cos x, x \in \mathbb{R}$ b) $y(x) = 1 + e^{4x} - \frac{1}{12}x^3 - \frac{1}{16}x^2 - \frac{1}{32}x, x \in \mathbb{R}$ c) $y(x) = (e+1)e^x - xe^x + (-x)e^x + (\log x)xe^x, x \in (0, \infty)$
6. a) Pro každé $c \in \mathbb{R}$ je maximálním řešením funkce $y_c(x) = \operatorname{tg}(x^3 + c), x \in (\sqrt[3]{-\frac{\pi}{2} - c}, \sqrt[3]{\frac{\pi}{2} - c})$ b) Například $y(x) = -1 - \cos x, x \in \mathbb{R}$ je maximálním řešením c) $y(x) = -e^x + e^{7x} + x, x \in \mathbb{R}$ d) $\{ae^{3x} + be^{2x} - 2e^{3x} \operatorname{arctg}(e^x) + e^{2x} \log(e^{2x} + 1) : a, b \in \mathbb{R}\}, x \in \mathbb{R}$

VII. OTEVŘENÉ A UZAVŘENÉ MNOŽINY, SPOJITOST, PARCIÁLNÍ DERIVACE

1. Rozhodněte, zda následující množiny jsou otevřené ev. uzavřené a určete vnitřek.

- a) \mathbb{N} b) $\{\frac{1}{n} : n \in \mathbb{N}\} \cup \{0\}$ c) $\{[x, y] \in \mathbb{R}^2 : x > 0, y \leq 0\}$ d) $\{[x, y] \in \mathbb{R}^2 : x^2 + y^2 < 1\}$
 e) $\{[x, y] \in \mathbb{R}^2 : x^2 + e^y > 17\}$ f) $\{[x, y] \in \mathbb{R}^2 : |x - y| = x - y\}$ g) $\{[x, y, z] \in \mathbb{R}^3 : x \geq 0, y > 0, x + y = 2, z \leq 0\}$

2. Zjistěte, zda existují limity a pokud ano, spočtěte je:

- a) $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{\sqrt{x^2 y^2 + 1} - 1}{x^2 + y^2}$ b) $\lim_{\substack{(x,y) \rightarrow (0,0) \\ x+y \neq 0}} \frac{x-y}{x+y}$ c) $\lim_{\substack{(x,y) \rightarrow (0,0) \\ xy \neq 0}} (x+y) \sin \frac{1}{x} \sin \frac{1}{y}$

3. Spočtěte parciální derivace funkcí všude, kde existují

- a) e^{xy} b) $xy + yz + zx$ c) $|x| \cdot |y|$ d) $|y + \cos x|$ e) $f(x, y) = \begin{cases} e^{\frac{-\pi}{x^2 + 3xy + 3y^2}} & (x, y) \neq 0, \\ 0 & (x, y) = (0, 0) \end{cases}$

4. Určete a nakreslete definiční obor funkce f a vyšetřete její parciální derivace

- a) $f(x, y) = \sqrt{e^{xy} - e}$ b) $f(x, y) = (1 + |x|)^{|y|}$

Další příklady k procvičení lze nalézt například v sekci II zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~cuth/archiv/FSV/m2-2015-16.pdf> a také v sekci IX zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~cuth/archiv/MFF/MA/ma2-2016-17.pdf>

VII. OTEVŘENÉ A UZAVŘENÉ MNOŽINY, SPOJITOST, PARCIÁLNÍ DERIVACE - VÝSLEDKY

1. a) Množina je uzavřená s prázdným vnitřkem b) Množina je uzavřená s prázdným vnitřkem c) Množina není uzavřená ani otevřená. Vnitřek je $\{[x, y] \in \mathbb{R}^2 : x > 0, y < 0\}$ d) Množina není uzavřená, je otevřená e) Množina není uzavřená, je otevřená f) Množina je uzavřená, není otevřená, vnitřek $\{[x, y] : x > y\}$ g) Ani uzavřená ani otevřená, vnitřek prázdný

2. a) limita existuje, je rovna 0 b) limita neexistuje c) limita existuje, je rovna 0

3. a) $\frac{\partial f}{\partial x} = ye^{xy}$, $\frac{\partial f}{\partial y} = xe^{xy}$ pro $(x, y) \in \mathbb{R}^2$. b) $\frac{\partial f}{\partial x} = y + z$, $\frac{\partial f}{\partial y} = x + y$, $\frac{\partial f}{\partial z} = x + y$ pro $(x, y, z) \in \mathbb{R}^3$.

c) $\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = |y| \operatorname{sgn} x$ pro $x \neq 0$. $\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = |x| \operatorname{sgn} y$ pro $y \neq 0$. $\frac{\partial f}{\partial x}(0, 0) = \frac{\partial f}{\partial y}(0, 0) = 0$. $\frac{\partial f}{\partial x}(0, y)$ pro $y \neq 0$ a $\frac{\partial f}{\partial y}(x, 0)$ pro $x \neq 0$ neexistují. d) $\frac{\partial f}{\partial x}(x, y) = -\operatorname{sgn}(y + \cos x) \cdot \sin x$, $\frac{\partial f}{\partial y}(x, y) = \operatorname{sgn}(y + \cos x)$, pokud $y \neq -\cos x$. $\frac{\partial f}{\partial y}(x, -\cos x)$ neexistuje pro $x \in \mathbb{R}$. $\frac{\partial f}{\partial x}(k\pi, (-1)^{k+1}) = 0$ pro $k \in \mathbb{Z}$. $\frac{\partial f}{\partial x}(x, -\cos x)$ neexistuje pro $x \neq k\pi$. e) $\frac{\partial f}{\partial x} = e^{-\frac{\pi}{x^2 + 3xy + 3y^2}} \cdot \frac{\pi(2x+3y)}{(x^2 + 3xy + 3y^2)^2}$, $\frac{\partial f}{\partial y} = e^{-\frac{\pi}{x^2 + 3xy + 3y^2}} \cdot \frac{\pi(3x+6y)}{(x^2 + 3xy + 3y^2)^2}$ pro $(x, y) \neq (0, 0)$; v bodě $(0, 0)$ jsou obě parciální derivace nulové.

4. viz. výsledky zkuškových písemek z FSV zde: <http://www.karlin.mff.cuni.cz/~kalenda/edu.php?edutype=archpis>

VIII. IMPLICITNÍ FUNKCE

1. Je dán vztah $x^2 + 2xy^2 + y^4 - y^5 = 0$ a bod $[0, 1]$. Dokažte, že:

- i) tímto vztahem je definována hladká funkce $y = f(x)$ v jistém okolí bodu 0, pro kterou platí $f(0) = 1$;
- ii) spočtěte $f'(0)$;
- iii) spočtěte $f''(0)$;
- iv) zjistěte, zda je f na okolí bodu 0 konkávní/konvexní.

2. Ukažte, že daná rovnice určuje v jisté okolí bodu $M = [m_1, m_2]$ implicitně zadanou funkci $y = f(x)$. Spočtěte $f'(m_1)$ a $f''(m_1)$.

- a) $\arctg \frac{x+2y}{3} + \arctg \frac{2x+y}{3} = \frac{\pi}{2}$, $M = [1, 1]$ b) $x^y + y^x = 3$, $M = [1, 2]$
c) $\cos(y + xe^x) + \sin(y - xe^x) = -1$, $M = [0, \pi]$ d) $e^{(x^2+y-2)} + e^{(y^2-x)} = 2$, $M = [1, 1]$

Další příklady k procvičení lze nalézt například v sekci III zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~cuth/archiv/FSV/m2-2015-16.pdf> a také zde:

http://www.karlin.mff.cuni.cz/~zeleny/mff/MA_3/Implicitni_funkce.pdf

VIII. IMPLICITNÍ FUNKCE - VÝSLEDKY

1. $f'(0) = 2$, $f''(0) = -14$, rovnice tečny je $y = -4x$, funkce je na okolí bodu 0 konkávní

2. viz. výsledky zkouškových písemek zde: <http://www.karlin.mff.cuni.cz/~kalenda/edu.php?edutype=archpis>

IX. EXTRÉMY FUNKCÍ VÍCE PROMĚNNÝCH

1. U následujících funkcí nalezněte lokální extrémy.

- a) $f(x, y) = x^2 + (y - 1)^2$ b) $f(x, y) = e^{x^2 - y}(5 - 2x + y)$
 c) $f(x, y) = xy\sqrt{1 - x^2 - y^2}$, $(x, y) \in \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x^2 + y^2 < 1\}$ d) $f(x, y) = xy \log(x^2 + y^2)$

2. Zjistěte sup a inf funkce f na množině M a vyšetřete, zda těchto hodnot funkce f na M nabývá (bez Lagrangeových multiplikátorů).

- a) $f(x, y) = x - 2y - 3$; $M = \{(x, y); 0 \leq x \leq 1, 0 \leq y \leq 1, x + y \leq 1\}$
 b) $f(x, y, z) = (x + y)^2 + (x - y)^2 + z$; $M = \langle -1, 1 \rangle \times \langle -1, 1 \rangle \times \langle -1, 1 \rangle$
 c) $f(x, y, z) = x^2 + 4x + 5 - 3y^2 - 3y$; $M = \mathbb{R}^2$ d) $f(x, y) = x^2 - xy + y^2$; $M = \{(x, y); |x| + |y| \leq 1\}$ e) $f(x, y) = x^2 + y^2$; $M = \{(x, y); x^2 + 4y^2 = 1\}$ f) $f(x, y) = xy$; $M = \{(x, y); x + y = 5\}$

3. Nalezněte maxima a minima funkce f na množině M (s Lagrangeovými multiplikátory).

- a) $f(x, y) = 5x - 3y$, $M = \{(x, y), x^2 + y^2 = 136\}$ b) $f(x, y) = xy$, $M = \{(x, y), 3x^2 + y^2 = 6\}$
 c) $f(x, y) = x + y$, $M = \{(x, y), x^3 + y^3 - 2xy = 0, x \geq 0, y \geq 0\}$
 d) $f(x, y) = \operatorname{arctg} x + \operatorname{arctg} y$, $M = \{(x, y), x^2 + y^2 \leq 1, x \geq 0, y \geq 0\}$

4. Dokažte nerovnost $\frac{x^n + y^n}{2} \geq \left(\frac{x+y}{2}\right)^n$ pro $n \geq 1$, $x \geq 0$ a $y \geq 0$.

5. Pro $M \subset \mathbb{R}^2$ a $x \in \mathbb{R}^2$ je vzdálenost bodu \mathbf{x} od M definována jako $\inf\{\rho(\mathbf{x}, \mathbf{m}), \mathbf{m} \in M\}$. Určete vzdálenost bodu $[a, \frac{1}{2}]$ od paraboly $y = x^2$.

6. Dané kladné číslo a rozložte na součet dvou čísel x a y tak, že součet jejich druhých mocnin je minimální.

7. Při jakých rozměrech bude mít otevřená nádoba tvaru kváдру daného objemu V minimální povrch?

Další příklady k procvičení lze nalézt například v sekci IV zde:

<http://www.karlin.mff.cuni.cz/~cuth/archiv/FSV/m2-2015-16.pdf> a také zde:

http://www.karlin.mff.cuni.cz/~zeleny/mff/MA_3/Extremy.pdf

IX. EXTRÉMY FUNKCÍ VÍCE PROMĚNNÝCH - VÝSLEDKY

1. a) $[0, 1]$ - ostré lokální minimum b) $[1, -2]$ - není extrém (sedlový bod) c) $[\frac{1}{\sqrt{3}}, \frac{1}{\sqrt{3}}]$ a $[-\frac{1}{\sqrt{3}}, -\frac{1}{\sqrt{3}}]$ jsou ostrá lokální maxima, $[\frac{1}{\sqrt{3}}, -\frac{1}{\sqrt{3}}]$ a $[-\frac{1}{\sqrt{3}}, \frac{1}{\sqrt{3}}]$ jsou ostrá lokální minima, ve stacionárním bodě $[0, 0]$ není lokální extrém
 d) $[\frac{1}{\sqrt{2e}}, \frac{1}{\sqrt{2e}}]$ a $[-\frac{1}{\sqrt{2e}}, -\frac{1}{\sqrt{2e}}]$ jsou ostrá lokální minima, $[\frac{1}{\sqrt{2e}}, -\frac{1}{\sqrt{2e}}]$ a $[-\frac{1}{\sqrt{2e}}, \frac{1}{\sqrt{2e}}]$ jsou ostrá lokální maxima, ve stacionárních bodech $[0, \pm 1]$, $[\pm 1, 0]$ není lokální extrém

2. a) max -2 v bodě $[1, 0]$, min -5 v bodě $[0, 1]$ b) max 5 v bodech $[\pm 1, \pm 1, 1]$, min -1 v bodě $[0, 0, -1]$ c) sup neexistuje, inf neexistuje d) max 1 v bodech $[\pm 1, 0]$, $[0, \pm 1]$, min 0 v bodě $[0, 0]$ e) max 1 v bodech $[\pm 1, 0]$, min $\frac{1}{4}$ v bodech $[0, \pm \frac{1}{2}]$ f) max $\frac{25}{4}$ v bodě $[\frac{5}{2}, \frac{5}{2}]$, inf neexistuje

3. a) max 68 v $[10, -6]$, min -68 v $[-10, 6]$ b) max $\sqrt{3}$ v $[1, \sqrt{3}]$ a $[-1, -\sqrt{3}]$, min $-\sqrt{3}$ v $[1, -\sqrt{3}]$ a $[-1, \sqrt{3}]$
 c) max 2 v $[1, 1]$, min 0 v $[0, 0]$ d) max v $[\frac{1}{\sqrt{2}}, \frac{1}{\sqrt{2}}]$, min v $[0, 0]$

4. Hint: najděte minimum funkce $f(x, y) = \frac{x^n + y^n}{2}$ za podmínky $x + y = c$.

5. $\sqrt{a^2 - \frac{3}{4}\sqrt[3]{4}\sqrt[3]{a}} + \frac{1}{4}$

6. $x = y = \frac{a}{2}$

7. Rozměry nádoby jsou $\sqrt[3]{2V}$, $\sqrt[3]{2V}$, $\sqrt[3]{\frac{V}{4}}$